

Chambre des Représentants de Belgique

SESSION ORDINAIRE 1990-1991

16 JUILLET 1991

PROJET DE LOI

**relatif à la protection de la vie privée
à l'égard des traitements de
données à caractère personnel**

AMENDEMENT

N° 1 DE M. BERTOUILLE

Art. 4

Insérer un 3°bis (nouveau) libellé comme suit :

« 3°bis. du caractère obligatoire ou facultatif des réponses qui leur sont demandées et, dans ce second cas, de leur nécessité en rapport au but visé au 2°; ».

JUSTIFICATION

Le Conseil d'Etat fait justement observer que le principe de « loyauté », inscrit à l'article 5 de la Convention européenne « pour la protection des personnes à l'égard du traitement automatisé des données à caractère personnel » implique notamment d'informer les personnes auprès desquelles les données sont recueillies du caractère obligatoire ou facultatif des réponses qui leur sont demandées.

L'argument du « commentaire » de l'article que la mention ou l'absence de mention du texte légal ou réglementaire sur base duquel la collecte est effectuée, suffit à une telle information puisque, si une telle base n'apparaît pas, « l'intéressé saura immédiatement qu'il n'existe pas pour lui

Voir :

- 1610 - 90 / 91 :

— N° 1 : Projet de loi.

Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers

GEWONE ZITTING 1990-1991

16 JULI 1991

WETSONTWERP

**tot bescherming van de persoonlijke
levenssfeer ten opzichte van de
verwerking van persoonsgegevens**

AMENDEMENT

N° 1 VAN DE HEER BERTOUILLE

Art. 4

Een 3°bis (nieuw) invoegen, luidend als volgt :

« 3°bis. het feit of hij al dan niet verplicht is om de gestelde vragen te beantwoorden en, indien die verplichting niet bestaat, de redenen waarom de antwoorden overeenkomstig het in 2° genoemde doel noodzakelijk zijn; ».

VERANTWOORDING

De Raad van State wijst er terecht op dat het in artikel 5 van het Europees Verdrag houdende bescherming van personen ten aanzien van de automatische verwerking van persoonsgegevens vervatte « eerlijkheidsbeginsel » in het bijzonder de verplichting inhoudt om personen bij wie gegevens worden ingewonnen ervan in kennis te stellen of zij de hun gestelde vragen al dan niet moeten beantwoorden.

In de « commentaar » bij het artikel wordt een weinig realistisch argument gehanteerd, namelijk dat het voor die kennisgeving volstaat dat al dan niet melding wordt gemaakt van de wettelijke of bestuursrechtelijke bepalingen op grond waarvan de inlichtingen worden verzameld. Be-

Zie :

- 1610 - 90 / 91 :

— N° 1 : Wetsontwerp.

d'obligation de répondre », est peu réaliste. Le public ignorera cette obligation de mentionner la base légale ou réglementaire.

En outre, une telle référence (par exemple à la loi sur les sondages d'opinion) n'implique pas nécessairement obligation de répondre.

Quant à l'objection du « commentaire » d'une difficulté, surtout dans le secteur public, de déterminer si une personne est ou non obligée de répondre, n'est pas acceptable. L'auteur d'une demande de données doit être le premier informé du caractère contraignant ou non de ses interrogations. Dans le secteur public tout particulièrement, le droit du public à l'information, barrière efficace contre la prépotence bureaucratique, se voit aujourd'hui heureusement plus largement reconnu (voir le projet de loi sur la motivation des actes administratifs). Dans le secteur privé, il convient d'empêcher les intimidations à l'égard des personnes interrogées par l'entretien d'équivoque sur l'obligation de répondre.

L'hypothèse du « commentaire » de la non-attribution d'un droit, d'une allocation sociale par exemple, en l'absence d'une donnée que l'intéressé n'est pas obligé légalement ou réglementairement de fournir, est assez sophistiquée. Il est clair que le caractère obligatoire ou facultatif pour l'information loyale de l'intéressé doit se comprendre non seulement dans un sens absolu (par exemple l'obligation d'une déclaration fiscale) mais également relativement au but poursuivi (mention 3°). Cependant, pour éviter toute interprétation formaliste, l'amendement apporte la précision.

A. BERTOUILLE

toogd wordt immers dat « wanneer een dergelijke wettelijke of reglementaire basis niet bestaat, de betrokkene daar onmiddellijk zal kunnen uit afleiden dat er voor hem geen verplichting tot antwoorden bestaat. » De bevolking zal niet weten dat de wettelijke of bestuursrechtelijke grondslag verplicht moet worden vermeld.

Voorts impliceert een dergelijke verwijzing (bijvoorbeeld naar de wet betreffende de opiniepeilingen) niet noodzakelijkerwijze de verplichting om te antwoorden.

Het in de commentaar gemaakte bezwaar dat met name in de overheidssector moeilijk kan worden bepaald of iemand al dan niet verplicht is te antwoorden, is niet aanvaardbaar. De indiener van een verzoek om inlichtingen moet als eerste in kennis worden gesteld van het feit of hij de hem gestelde vragen al dan niet moet beantwoorden. Gelukkigerwijze wordt inzonderheid in de overheidssector steeds vaker erkend dat de bevolking recht op kennisneming heeft (zie bijvoorbeeld het wetsontwerp betreffende de motivering van bestuursrechtelijke handelingen), welk recht een doeltreffende belemmering voor de bureaucratische almacht is. In de privé-sector moet worden voorkomen dat ondervraagde personen onder druk worden gezet doordat zij in het ongewisse worden gelaten omtrent de vraag of zij al dan niet verplicht zijn de hun gestelde vragen te beantwoorden.

In de « commentaar » wordt een vrij vergezocht voorbeeld gegeven, namelijk het geval waarin een recht, zoals bijvoorbeeld een sociale-zekerheidsuitkering, niet wordt toegekend, omdat een gegeven dat de belanghebbende uit een wettelijk of bestuursrechtelijk oogpunt niet verplicht is te verschaffen, ontbreekt. Het is duidelijk dat de al dan niet op de belanghebbende rustende verplichting om een eerlijk antwoord te geven niet alleen in de absolute betekenis (bijvoorbeeld een fiscale verklaring) moet worden verstaan, maar moet worden gezien in verhouding tot het beoogde doel (vermelding punt 3°). Teneinde iedere formalistische uitlegging te voorkomen, wordt een en ander in het amendement verduidelijkt.